

Nr 30.

Av herrar **Anderberg** och **Löfvander**, om rätt för kommun till ersättning för kostnader för kommunal brandkårs deltagande i släckning av brand i viss staten tillhörig egendom m. m.

I skrivelse den 6 april 1946 till Svenska landskommunernas förbund meddelade Ä. kommun, att densamma efter att hava lämnat släckningshjälp vid slipersbrand inom kommunen och utfärdat räkning till statens järnvägar å kostnaderna för hjälpen erhållit det svaret från vederbörande distriktschef, att han funnit sig förhindrad att utanordna den begärda ersättningen, 1 073 kronor. Såsom skäl härtill anförde distriktschefen, att det genom en av statens järnvägar verkställd utredning rörande skyldigheten för samma järnvägar att utgiva ersättning till brandkår för lämnad släckningshjälp klarlagts, att en kommuns brandkår icke kunde göra anspråk på ersättning av statens järnvägar, vare sig då brandkåren anlåtats inom egen kommun eller i annan kommun på begäran av dennas brandchef.

Enligt en överenskommelse av den 1 januari 1945 mellan flertalet försäkringsanstalter i riket ha dessa frivilligt åtagit sig att i de fall, då hos dem försäkrad egendom är utsatt för brand och i anledning därav kostnader för begränsning av brand och för egendoms räddning undan brand uppkomma, tills vidare bidra till sådana släckningskostnader i kommuner, där brandstadgans avdelning II är gällande, d. v. s. i egentliga landskommuner, med hela kostnadsbeloppet. Av bidragsbelopp överlämnas emellertid 10 procent av lokalt bolag till länets brandkårsförbund såsom bidrag till förbundets kostnader för utbildning av brandkårer och annan konsultativ verksamhet samt av riksbolag till Svenska brandkårens riksförbund till fördelning bland länsbrandkårsförbunden för enahanda syfte. Huvudparten, 90 procent, överlämnas till den kommun, där branden inträffat. Sådan ersättning utgår dock icke vid släckning av brand i staten tillhörig egendom, eftersom denna på grund av statens självrisk icke är brandförsäkrad.

Med anledning av vad som sålunda förekommit i Ä. kommun, ansåg sig styrelsen för Landskommunernas förbund böra bringa saken till statsrådets och chefens för kommunikationsdepartementet kännedom för vidtagande av de åtgärder, som kunde anses påkallade, och avlät fördenskull en skrivelse till bemälda departementschef den 17 juni 1946. Enligt beslut den 4 oktober 1946

fann emellertid Kungl. Maj:t denna framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Enligt uppgift ha sedan dess till Landskommunernas förbund inkommit skrivelser från ett flertal kommuner, vari påtalats vägrad ersättning från statens järnvägar för kostnader uppkomna för kommunerna i anledning av deras deltagande i släckning av brand å staten tillhörig egendom eller i släckning av skogsbrand, som förorsakats av gnistor från dessa järnvägars ånglok eller från bromsblocken å lok eller vagnar. Sälunda ha skrivelser inkommit från t. ex. H. kommun med anledning av brand i slipersupplag, kostnader 559: 50 kr., F. kommun angående brand i en träkolsvagn, kostnader 470 kr., L. kommun rörande brand i lokstallar, kostnader 901: 70 kr., allt tillhörigt statens järnvägar, samt från F. och E. kommuner angående kostnader för släckning av skogsbrand inom resp. områden. Visserligen brukar statens järnvägar i regel ersätta antingen skogsägare direkt eller eventuellt vederbörande försäkringsanstalt för förluster på grund av skogsbrand, vållad av statens järnvägars materiel, men kommun ersättes icke för sina eldsläckningskostnader.

Beträffande branden i en träkolsvagn i F. kommun meddelade vederbörande distriktschef, att, enär statens järnvägar jämlikt gällande brandlag icke — lika litet som varje annat rättssubjekt — är skyldig utgiva ersättning för släckningskostnader vid eldsvåda, framställningen från kommunen om ersättning befunnits icke kunna bifallas. Distriktschefen har här tydligen närmast avsett stadgandet i 1 § första stycket och 9 § andra stycket brandlagen, enligt vilka lagrum varje kommun skall i enlighet med bestämmelserna i denna lag hålla ett brandförsvar, som tillfredsställer skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand, samt det förhållandet att ersättning till kommun för släckningshjälp icke utgår i annat fall, än när kommunen efter framställning av brandchef i annan kommun lämnat släckningshjälp där. På grund av dessa principer ha åtminstone kommunerna i Malmöhus län efter sammanträde med representanter för sina brandkårer, vilket aktualiserats genom ett inom länet inträffat fall, ansett det ha blivit klarlagt, att kommun icke med framgång kunde göra anspråk gällande på ersättning av statens järnvägar, vare sig då dess brandkår anlåtats för släckning av brand i statens järnvägars egendom inom kommunen eller i annan kommun, då dennas brandchef anhållit om eldsläckningshjälp.

Enär statens egendom på grund av självrisk icke är försäkrad, få kommunerna fördenskull i förekommande fall själva bära de kostnader, som uppstå genom deras brandkårers deltagande i släckning av eld i staten tillhörig egendom. Sådana kostnader kunna givetvis, där det så olyckligt vill sig, bli synnerligen betungande, särskilt för kommun med svag ekonomisk bärkraft.

Med anledning av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning av frågan om icke kommun av statsmakt bör beredas

ersättning för kostnader, åsamkade genom kommunal brandkårs deltagande i släckning av brand i staten tillhörig oförsäkrad egendom eller av skogsbrand, som förorsakats av statens järnvägars lok eller vagnpark eller annan staten tillhörig materiel.

Stockholm den 19 januari 1948.

Rud. Anderberg.

Axel Löfvander.
